

Quickscan Omgevingswet

Ontwikkelingen Noorderpoort Verzetssrijderslaan te Groningen



COLOFON



BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faanax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus



Quickscan Omgevingswet Ontwikkelingen Noorderpoort Verzetsstrijderslaan te Groningen

Leeuwarden, juli 2024

In opdracht van:

Buro Hollema

Uitvoering:

Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:

Dhr. R. Fokker

Autorisatie:

Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied.

**© Bureau FaunaX B.V.. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX B.V. (2024). Quickscan Omgevingswet herzien/ Ontwikkelingen Noorderpoort Verzetsstrijderslaan te
Groningen. Rapport 23182. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van Blij12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1	Flora.....	5
2.2	Vogels	5
	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
	Overige (broed)vogelsoorten	6
2.3	Zoogdieren	7
	Vleermuizen	7
	Overige zoogdieren.....	11
2.4	Reptielen.....	12
2.5	Amfibieën	12
2.6	Vissen	12
2.7	Ongewervelden	13
2.8	Gebiedsbescherming.....	13
	Stikstofgevoeligheid.....	13
2.9	Houtopstanden	13
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	14
3.1	Overzicht beschermde soorten	14
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	14
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	15
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	16
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Ow Soortbescherming	- 1 -
	Ow Gebiedsbescherming.....	- 3 -
	Ow Houtopstanden	- 5 -

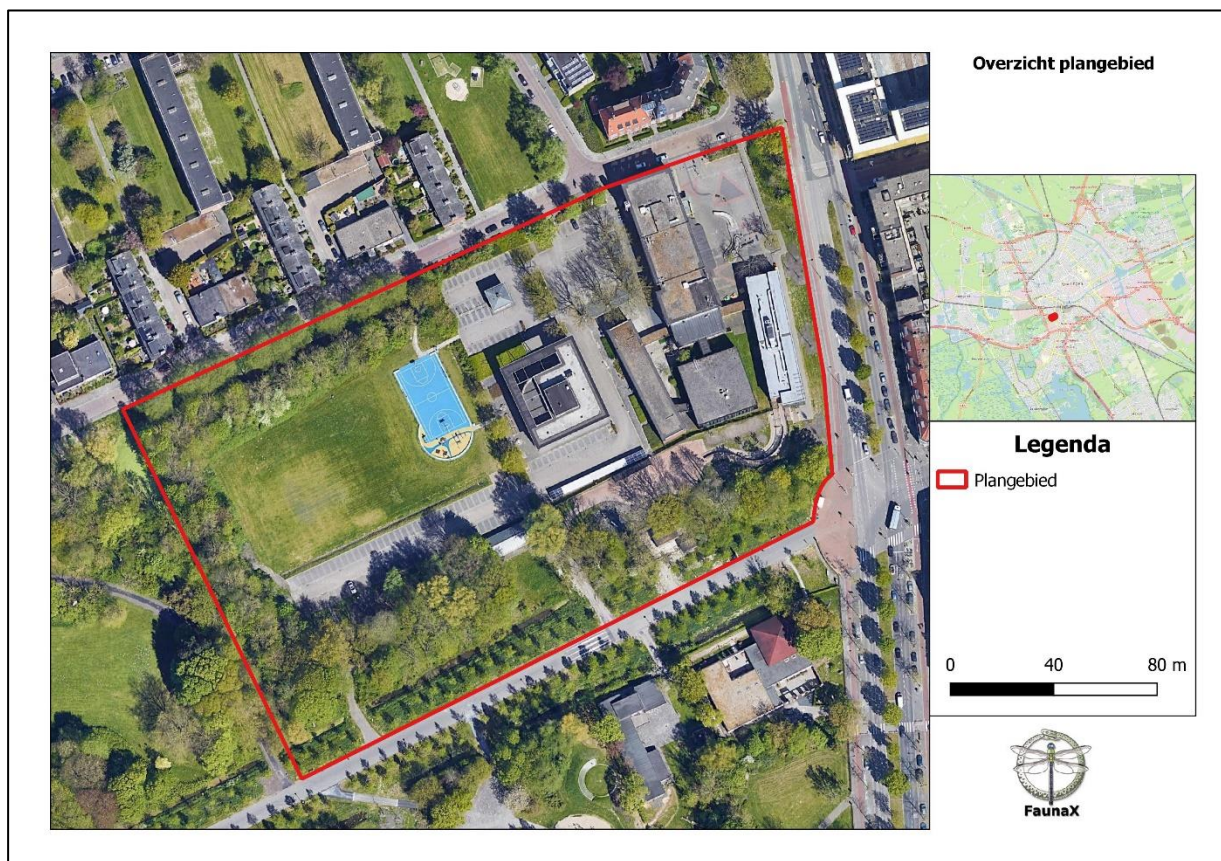
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens nieuwe schoolgebouwen te realiseren op een sportveld op het terrein van het onderwijsinstituut Noorderpoort. Daarnaast worden voetgangers- en fietsontsluitingen gerealiseerd naar de concourslaan. Tevens wordt het perceel ver-groent. Ten behoeve van dit planvoornemen worden bomen gekapt en sloten gedempt. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland, weidevogelgebieden en/of ganzengedooogebieden), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenumen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Omgevingswet (hierna Ow) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.



Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Groningen.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Omgevingswet beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden en/of houtopstanden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Buro Hollema heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op dinsdag 3 oktober 2023 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (15°C, windkracht 3, vrijwel geheel bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Omgevingswet worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Omgevingswet zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het NatuurNetwerk Nederland, ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bestaat uit het terrein van onderwijsinstituut Noorderpoort aan de Verzetsstrijderslaan binnen de bebouwde kom van Groningen. In het oosten van het plangebied, in de hoek van de Verzetsstrijderslaan, de Paterswoldseweg en de Concourslaan staan diverse reeds bestaande schoolgebouwen met parkeergelegenheden. Ten westen daarvan bevinden zich sportvelden, bestaande uit een grasveld met een enkel verhard sportveld. Het sportveld wordt omgeven door groenstroken die de verbinding vormen tussen het plangebied en het Stadspark, waardoor het plangebied wordt begrensd. Binnen en vlak buiten het plangebied lopen diverse watergangen, evenals een niet-jaarrond waterhoudende greppel. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door het Stadspark, evenals de bebouwde kom van Groningen.

Het planvoornemen bestaat uit het realiseren van nieuwe schoolgebouwen op de locatie van de huidige sportvelden binnen het plangebied. Voor dit planvoornemen heeft Bureau FaunaX B.V. in 2022 reeds een Quicksan uitgevoerd (Bureau FaunaX B.V., 2022). Sindsdien is het planvoornemen echter aangevuld met het realiseren van voetgangers- en fietsontsluitingen tussen het plangebied en de Concourslaan ten zuiden daarvan, waarbij bomen worden gekapt. Daarnaast worden delen van het plangebied waar reeds onderwijsgebouwen staan ver-groent. Als gevolg hiervan is opnieuw een ecologische Quicksan uitgevoerd.

In overleg met de opdrachtgever is deze Quicksan in juli 2024 aangepast op de nieuwe vigerende natuurwetgeving, de Omgevingswet.



Figuur 1.1. Een gebiedsvisie van het plangebied (rood omlijnd) dat in 2022 werd getoetst (bron: Buro Hollema).



Figuur 1.2. Een impressie van het plangebied.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Binnen het plangebied werden tijdens het veldbezoek, naast gecultiveerde tuinplanten, soorten aangetroffen als gele dovenetel, grote brandnetel, paardenbloem, braam en hondsdrif. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Ow beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.



Figuur 2.1. Een impressie van de vegetatie binnen het plangebied, met hondsdrif (links) en grote brandnetel (rechts).

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

In Groningen wordt, in tegenstelling tot andere provincies, niet gewerkt met een lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten. In plaats hiervan worden lijsten van andere provincies erkent als leidraad en worden de Europese richtlijnen van de Omgevingswet en Vogelrichtlijn als basis gehanteerd. In essentie betekent dit dat alle essentiële nestlocaties een hogere mate van bescherming genieten, ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om vogelsoorten die jaarlijks terugkeren naar een essentiële locatie, waarvoor er in de omgeving geen alternatieven zijn.

Boomnesten

Essentiële vogelnesten bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen en vlak buiten het plangebied werden gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. In diverse bomen werden tijdens het veldbezoek spechtengaten aangetroffen. Spechtensorten waarvan kan worden verwacht dat deze binnen de bebouwde kom tot broeden kunnen komen, zoals grote bonte specht, zijn in verschillende provincies aangewezen als zogenaamde 'categorie 5' soorten. In het kort houdt dit in dat de nesten van deze soorten slechts jaarronde bescherming genieten onder zwaarwegende ecologische redenen, zoals de afwezigheid van alternatieve nestgelegenheid in de nabijheid of indien de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort in het geding komt als gevolg van het planvoornemen.

Gezien de ligging van het plangebied vlak naast het Stadspark is er naar ons inzicht geen sprake van dergelijke zwaarwegende ecologische redenen en genieten nesten van deze soort geen jaarronde bescherming. Nesten van spechten binnen het plangebied zijn wel beschermd wanneer er sprake is van een actief broedgeval.



Figuur 2.2. Een spechtengat binnen het plangebied.

Gebouwbroeders

Vrijwel alle gebouwen binnen het plangebied beschikken over een plat dak. Soorten als scholekster en visdief komen geregeld tot broeden op dergelijke platte daken. Deze daken worden binnen het planvoornemen niet aangetast. Negatieve effecten op eventuele nesten van deze soorten als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten op nesten van andere gebouw-broedende soorten, zoals huismus, kunnen tevens op voorhand worden uitgesloten. Het enige gebouw binnen het plangebied dat nestgelegenheid biedt voor een dergelijke soort is het scoutinggebouw aan de Concourslaan, dat bedekt is met gegolfde dakplaten waar soorten als huismus onder tot broeden kunnen komen. Dit gebouw wordt binnen het planvoornemen niet aangetast.

- Negatieve effecten op essentiële (boom)nesten als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Het plangebied biedt mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels. Zoals hierboven besproken werd vlak buiten het plangebied een alarmerende grote bonte specht waargenomen nabij een spechtengat. Daarnaast kunnen soorten als houtduif tot broeden komen in de bomen binnen en vlak buiten het plangebied.

Gezien het feit dat het grootste deel van de houtopstand binnen het planvoornemen gespaard blijft genieten nesten van deze soorten binnen het plangebied in dit geval geen jaarronde bescherming.

Eventuele nesten van de bovengenoemde soorten, zoals grote bonte specht en andere vogelsoorten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen genieten wel bescherming op het moment dat er sprake is van een broedgeval. Negatieve effecten op broedgevallen binnen en vlak buiten het plangebied kunnen niet op voorhand worden uitgesloten indien de werkzaamheden worden uitgevoerd binnen het broedseizoen. Dit is grofweg de periode tussen 15 maart en 15 juli, maar kan eerder beginnen of later eindigen afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden. Zo kan grote bonte specht tot broeden komen vanaf begin februari.

- Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen andere vogelsoorten tot broeden komen waarvoor het plangebied niet essentieel is als broedgebied, maar waarvan de nesten wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

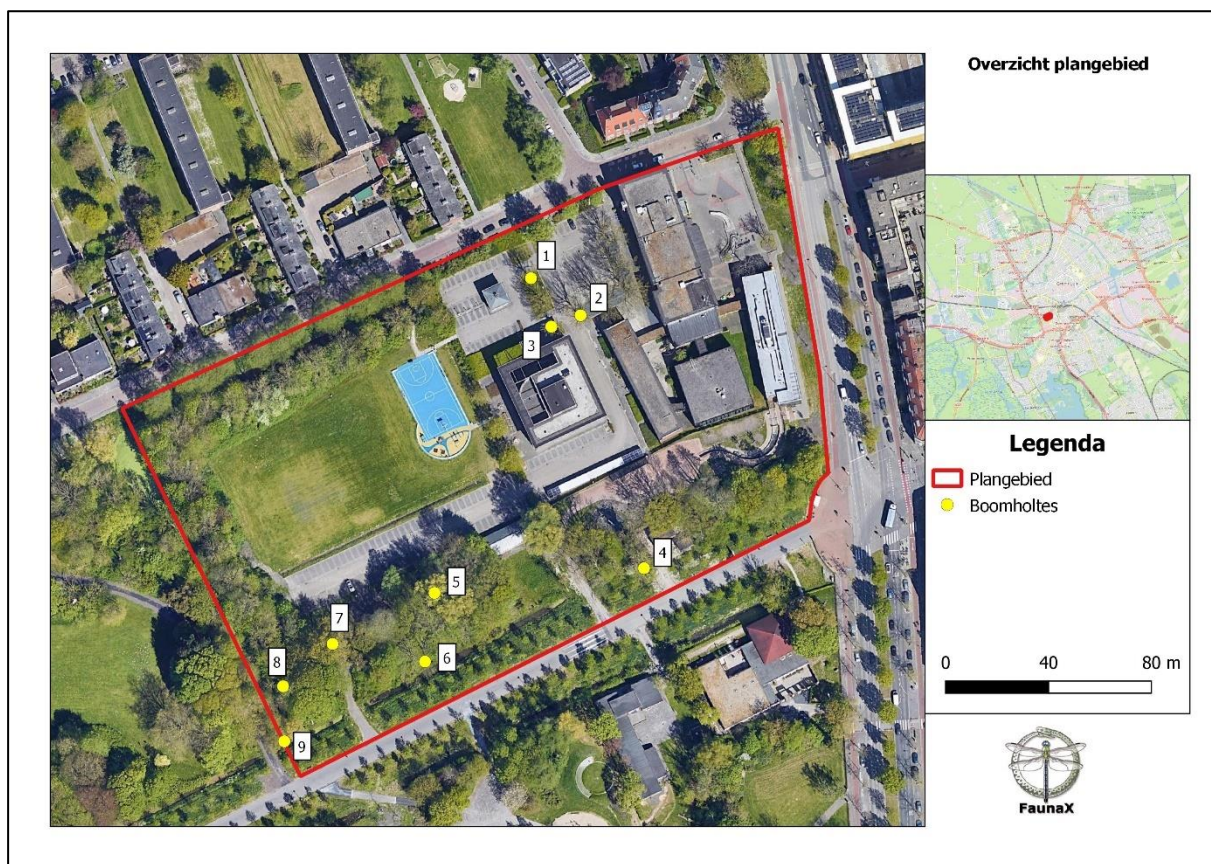
Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. Tijdens de Quicksan uit 2022 werden binnen en vlak buiten het toenmalige plangebied diverse voor vleermuizen geschikte boomholten aangetroffen (Bureau FaunaX B.V., 2022). Deze boomholten werden tijdens het veldbezoek voor deze Quicksan opnieuw aangetroffen. Daarnaast werden in nieuwe delen van het plangebied meer voor vleermuizen geschikte boomholten aangetroffen. In figuur 2.3 worden de locaties van deze boomholten weergegeven. De aanwezigheid van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven van soorten als baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis, welke uit de omgeving van het Groningen bekend zijn (bron: NDFF), in deze boomholten kan niet op voorhand worden uitgesloten. Binnen het planvoornemen zullen bomen worden gekapt ten behoeve van het realiseren van ontsluitingen tussen het plangebied en de Concourslaan. Indien bomen met holten of bomen binnen 10 meter daaromheen worden aangetast (waardoor de dekking en het interne klimaat van bomen met holten kan veranderen) kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten niet op voorhand worden uitgesloten.

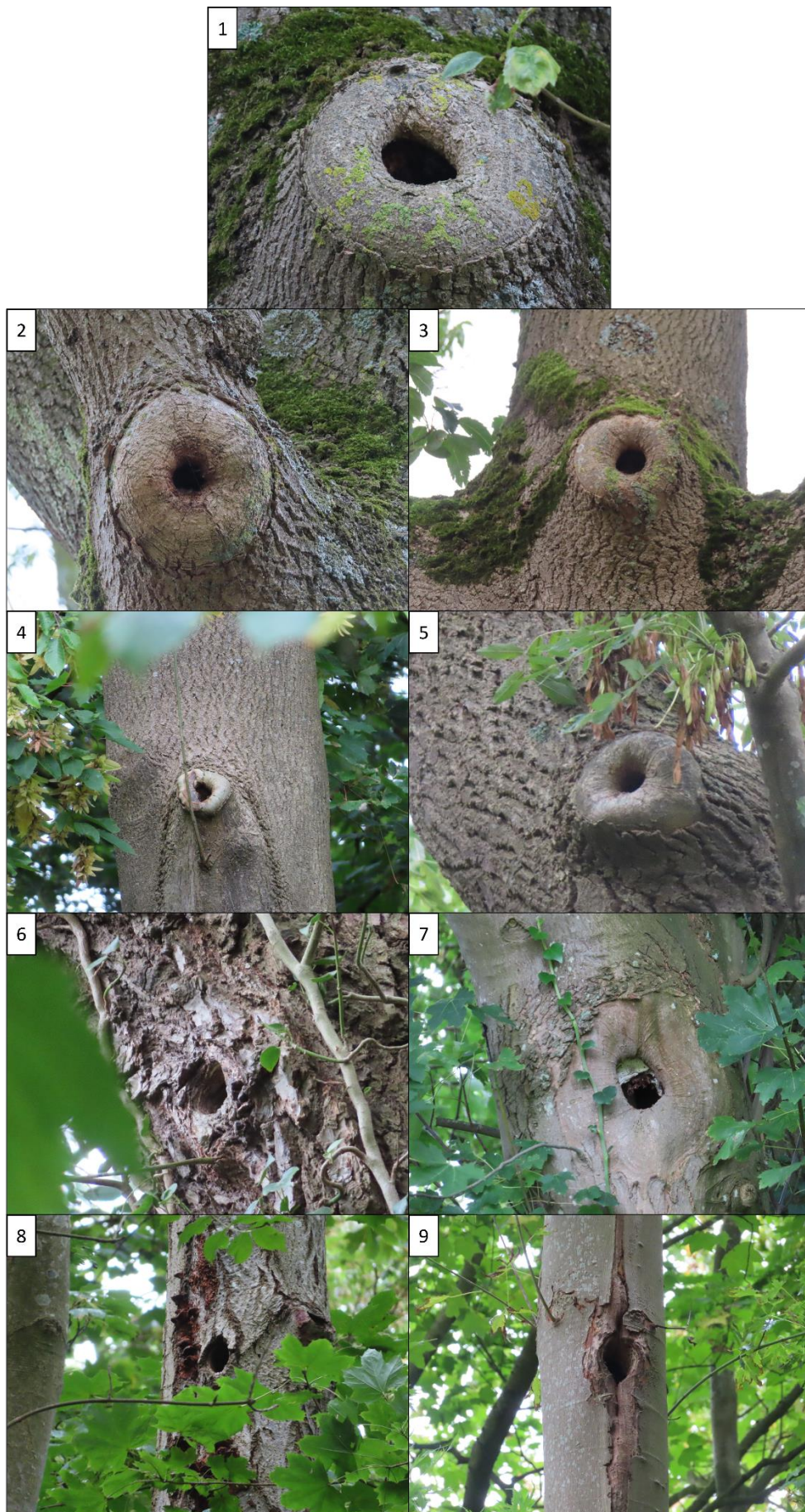
Hoewel binnen het plangebied meer boomholten werden aangetroffen, werden deze andere holten ongeschikt bevonden als verblijfplaatsen voor vleermuizen, bijvoorbeeld doordat deze niet diep genoeg of in de verkeerde richting doorliepen binnen de boom.

Tijdens het veldbezoek werden tevens stootvoegen aangetroffen in één van de bestaande gebouwen binnen het plangebied (figuur 2.5). Een klein deel van deze stootvoegen was open en toegankelijk voor vleermuizen. Binnen het planvoornemen wordt dit deel van het plangebied ver-groent. Hierdoor kunnen stootvoegen worden geblokkeerd, bijvoorbeeld door het plaatsen van bomen of het aanbrengen van groen aan muren. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in stootvoegen kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten, mits de stootvoegen niet worden geblokkeerd.

Hoewel ruimtes onder de gegolfde dakplaten op het scoutinggebouw binnen het plangebied tevens kunnen dienen als verblijfplaatsen van vleermuizen, wordt dit gebouw binnen het planvoornemen niet aangetast en kunnen negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen hierin op voorhand worden uitgesloten.



Figuur 2.3. Een overzicht van de aangetroffen boomholten.



Figuur 2.4. De voor vleermuizen geschikt bevonden boomholten binnen het plangebied.



Foerageergebieden en vliegroutes

Ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen. De bomenrijen rond het plangebied zijn waarschijnlijk onderdeel van diverse vliegroutes van verschillende soorten vleermuizen uit de omgeving hiervan. Binnen het planvoornemen worden bomen gekapt en schoolgebouwen gerealiseerd. Deze werkzaamheden kunnen gepaard gaan met negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen. Echter, gezien de ligging van het plangebied op de rand van het Stadspark wordt de omgeving hiervan gekenmerkt door vergelijkbare bomenrijen, bosranden en huizenrijen en is binnen het plangebied geen sprake van essentiële vliegroutes. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied dient tevens als (onderdeel van een groter) foerageergebied van vleermuizen. Ook in dit geval dienen de door bomen omringde grasvelden in het Stadspark vlak naast het plangebied als geschikt en voldoende alternatief foerageergebied en kunnen negatieve effecten op essentieel foerageergebied als gevolg van het planvoornemen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

- Indien bomen met holten of bomen binnen 10 meter daaromheen worden gekapt kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen hierin niet op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen kunnen op voorhand worden uitgesloten, mits stootvoegen niet worden geblokkeerd
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. De aanwezigheid van de meeste beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Net zoals in 2022 werden tijdens het veldbezoek binnen het plangebied geen dassenburchten, nesten van eekhoorns of voor boommarters geschikte boomholten aangetroffen. Uit de omgeving van Groningen zijn wel waarnemingen van waterspitsmuis bekend (bron: NDFF). De meeste waarnemingen van deze soort zijn afkomstig uit het Natura-2000 gebied Leekstermeergebied. Binnen de bebouwde kom van Groningen of op korte afstand van het Stadspark wordt de soort niet waargenomen. Daarnaast beschikt maar een deel van de sloten binnen het plangebied over voor deze soort geschikte oever- en watervegetatiestructuren. Op basis hiervan achten we de kans op aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied dusdanig klein dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden bij de voortgang van het project. Ondanks dat de soort haas met enige regelmaat wordt waargenomen in het Stadspark (bron: NDFF) wordt de kans op aanwezigheid van deze soort in het plangebied dusdanig klein geacht dat we het niet realistisch vinden om hier rekening mee te houden bij de voortgang van het project. De ligging van het plangebied in bebouwd gebied en het feit dat de soort ten oosten van de N370 nauwelijks wordt waargenomen spelen hierbij een rol.

De enige uitzondering op het bovenstaande wordt gevormd door de soorten bunzing en hermelijn. Leefgebied van deze kleine marterachtigen wordt gevormd door gebieden met voldoende dekking, veelal in de vorm van bodem-dekkende vegetatiestructuren. In het geval van hermelijn is de aanwezigheid van water, waarin de soort jaagt, van groot belang. Ook randen van bebouwde gebieden kunnen door deze soort worden benut. Uit de omgeving van het plangebied, waaronder uit de bebouwde kom van Groningen zijn recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van de soort bunzing. De meeste recente waarnemingen van hermelijnen zijn bekend uit het Leekstermeergebied, de Onlanden en het Zuidlaardermeergebied. In 2019 werd tweemaal een hermelijn waargenomen in het Stadspark. Gezien de aanwezigheid van voldoende dekking binnen het plangebied, evenals het feit dat beide soorten op relatief korte afstand ten opzichte van het plangebied zijn waargenomen kan de aanwezigheid hiervan niet op voorhand worden uitgesloten. De derde kleine marterachtige, wezel, is in de provincie Groningen vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Hiervoor geldt echter wel de zorgplicht (Bijlage I).

Binnen het plangebied kunnen tevens andere, lichter beschermde zoogdieren voorkomen, zoals de voornoemde soort wezel. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- Negatieve effecten op leefgebied van de bunzing en hermelijn als gevolg van het planvoornemen kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen andere licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan echter, net zoals in 2022, op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen.

- De aanwezigheid van reptielen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. De aanwezigheid van bijna alle beschermde amfibieënsoorten, waaronder heikikker en boomkikker die tevens in 2022 zijn behandeld, kan op voorhand worden uitgesloten op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens (bron: NDFF).

De enige uitzondering hierop wordt gevormd door poelkikker, waarvan enkele waarnemingen bekend zijn uit het stadspark uit 2019 (bron: NDFF). Sinds deze waarnemingen zijn geen nieuwe waarnemingen van deze soort ingevoerd. De verwachting is dat als deze soort zich inmiddels heeft kunnen uitbreiden in een drukbezochte plek als het Stadspark, dit gepaard gaat met een toename in de hoeveelheid waarnemingen hiervan. Gezien hier geen sprake van is achten wij het aan zekerheid grenzend waarschijnlijk dat dit nog steeds een kleine, geïsoleerde populatie betreft. De sloten rond het plangebied zijn niet geschikt bevonden als voortplantingswater voor deze soort en door de afwezigheid van geschikt voortplantingswater op kortere afstand van het plangebied kan ook de aanwezigheid van landhabitat van poelkikker binnen het plangebied naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde amfibieën binnen het plangebied, waaronder poelkikker, kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige soort die redelijkerwijs binnen het plangebied voor kan komen is grote modderkruiper. De dichtstbijzijnde waarnemingen van deze soort zijn afkomstig uit gebieden in westelijke richting, op ca. 10 km afstand van Groningen. Het plangebied lijkt zich buiten het verspreidingsgebied van deze soort te bevinden (bron: NDFF). De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan derhalve naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van (leefgebied van) grote modderkruiper binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde vissoorten binnen het plangebied kan eveneens op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Ow beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van dergelijke habitateigenschappen is binnen het plangebied geen sprake. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en worden er geen geschikte waterlichamen aangetast waarin beschermde libellen zich voort kunnen planten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied is niet aanwezig als weidevogel-, akkervogel- of ganzenfoerageergebied en is geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland of een Natura2000-gebied (bron: Geoservices provincie Groningen). Daarnaast is het plangebied geen onderdeel van een Natura2000-gebied (AERIUS calculator).

Negatieve effecten op de doelstellingen van deze gebieden als gevolg van het planvoornemen, anders dan die als gevolg van de uitstoot van stikstof kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op beschermde gebieden (anders dan effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofgevoeligheid

Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitatype ten opzichte van het plangebied bevindt zich op ca. 4 km afstand, in het Natura2000-gebied Leekstermeergebied (bron: AERIUS-calculator). Binnen het planvoornemen worden schoolgebouwen gerealiseerd en tevens mogelijk diverse bomen gekapt. Mogelijk is voor de voortgang van dit project een AERIUS-berekening benodigd. De provincie Groningen is bevoegd gezag in deze.

- Mogelijk is een AERIUS-berekening benodigd voor de voortgang van het project. De provincie Groningen is bevoegd gezag in dezen.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden slechts bomen binnen de bebouwde kom gekapt. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Omgevingswet, onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Ja	X				Werken buiten broedseizoen of onder begeleiding van een ecooloog.
Zoogdieren	Vleermuizen (verblijfplaatsen in boomholten)	Mogelijk		X			Geen bomen met holten of bomen binnen een straal van 10m daaromheen kappen. Anders → nader onderzoek.
Zoogdieren	Vleermuizen (verblijfplaatsen in gebouwen)			X			Geen stootvoegen blokkeren. Anders → nader onderzoek.
Zoogdieren	Bunzing & Hermelijn				X		Nader onderzoek.
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja				X	Zorgplicht.
Gebieds-bescherming	Stikstofuitstoot	Mogelijk					Informereren bij de provincie Groningen

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen enkele vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Zo kan grote bonte specht al vanaf begin februari tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Vleermuizen (boomholtes)

Binnen het plangebied werden in een negental bomen holten aangetroffen die geschikt werden bevonden als verblijfplaatsen voor diverse vleermuissoorten. We adviseren om deze bomen (zoals weergegeven in figuur 2.3), maar ook bomen binnen een straal van 10 meter daaromheen binnen het planvoornemen te sparen. Indien dit niet mogelijk is, adviseren we nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient te gebeuren aan de hand van een aantal gerichte veldbezoeken, verdeeld over verschillende periodes van het jaar. De hoeveelheid bezoeken en wanneer deze uitgevoerd dienen te worden wordt vastgesteld aan de hand van het meest recente vleermuisprotocol (ten tijde van dit schrijven het Vleermuisprotocol 2021).

Vleermuizen (gebouwen)

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen achter stootvoegen in bestaande gebouwen kan naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten, **mits** kan worden voorkomen dat deze stootvoegen worden geblokkeerd. Dit kan tot uiting worden gebracht door geen bomen of muurbepanting voor stootvoegen aan te brengen. Indien hieraan kan worden voldaan is nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen naar ons inzicht niet benodigd.

Bunzing & hermelijn

De aanwezigheid van (leefgebied van) de soorten bunzing en hermelijn binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten. We adviseren voor deze soorten nader onderzoek uit te voeren. Dit kan het beste worden uitgevoerd door het plaatsen van een mostela, cameravallen en/of struikrover in het plangebied, waarbij lokvoer wordt ingezet om eventuele aanwezige individuen in beeld te krijgen. Indien beeldmateriaal van deze soorten wordt verzameld kan ervan worden uitgegaan dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van één of beide soorten en dient hiervoor een vergunning te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Groningen.

Specifieke zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. Voor deze en andere soorten geldt een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht schrijft voor dat men bijvoorbeeld verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. De specifieke zorgplicht geldt voor de fysieke leefomgeving, inclusief elke soort en elk individu in Nederland. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

Stikstofuitstoot

Mogelijk dient voor de voortgang van het project een AERIUS berekening te worden uitgevoerd. We adviseren hierover contact op te nemen met het bevoegd gezag, de provincie Groningen.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart-15 juli).
- **Vleermuizen (boomholtes):** bomen met holten en bomen binnen 10m daaromheen sparen. Anders → nader onderzoek.
- **Vleermuizen (gebouwen):** stootvoegen niet blokkeren. Anders → nader onderzoek.
- **Bunzing & hermelijn:** nader onderzoek.
- **Zorgplicht:** naleven van de zorgplicht.
- **Stikstofuitstoot:** informeren bij provincie Groningen.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Bureau FaunaX (2022). Herziene Quicksan Wet natuurbescherming/ Buro Hollema/ Ontwikkeling Verzetstrijderslaan 2 te Groningen. Rapport 22064. Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Bronnen internet

AERIUS calculator

<https://calculator.aerius.nl/wnb/>

NDFF

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Geoservices provincie Groningen

<https://geoservices.provinciegroningen.nl/server/rest/services/LandelijkGebied/EcologieFloraFauna/MapServer>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Waarneming.nl

<https://waarneming.nl>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Ow Soortbescherming

De Omgevingswet draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Omgevingswet verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 11.37 en 11.46 in het Besluit activiteiten leefomgeving, hierna Bal). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Binnen de Omgevingswet vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 11.46 Bal) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle (op Europees grondgebied) inheemse vogelsoorten, zoals benoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, opzettelijk te beschadigen, te rapen of nesten van vogels opzettelijk weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort of wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces of wanneer een activiteit van belang is voor de instandhouding van een soort. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen), de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring of noodzakelijke activiteit. In aanvulling op het bovenstaande genieten alle nesten die essentieel zijn voor de instandhouding van een soort een hogere mate van bescherming binnen de provincie Groningen.

Habitatrichtlijn

Voor alle soorten die zijn opgenomen onder bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel a), bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (excl. vogels benoemd onder artikel 1 van de vogelrichtlijn) geldt dat het verboden is om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, hun eieren te vernielen of te rapen en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Daarnaast geldt voor de soorten die worden genoemd in bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel b) en bijlage I van het verdrag van Bern dat het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen verboden is. Dit verbod is niet van toepassing wanneer de activiteit

uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Of dit van toepassing is hangt ook in dit geval af van meerdere factoren, zoals de periode van het jaar waarin jongeren worden geworpen, de bloeiperiode, de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als noodzakelijke activiteit.

Overige in Nederland beschermde soorten

In bijlage IX, onderdeel a van het Bal worden nationaal beschermde soorten genoemd. Het is verboden deze opzettelijk te doden of in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers die zijn opgenomen in deze bijlage te vangen. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van deze soorten opzettelijk te beschadigen en te vernielen. Hiernaast is het verboden om soorten die zijn opgenomen onder onderdeel b van bijlage IX te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied. Dit verbod geldt niet voor de soorten bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Ook geldt dit verbod niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Vrijgestelde soorten Provincie Groningen

Hoewel de Omgevingswet een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Omgevingsverordening 2022 door de Provincie Groningen vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Groningen is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-14638.html>

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Provincie Groningen.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaard(middelste groene)kikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Groningen, en zijn hiermee geen onderdeel van de Omgevingswet zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. In het kader van ruimtelijke inrichting, ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten tweede is het van belang dat er de vrijstelling alleen van toepassing als geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is (artikel 11.59 Bal) en geen andere bevredigende oplossing voorhanden is (Artikel 8,74l, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving, hierna Bkl).

Ten derde geldt de aangewezen vergunningsvrije activiteit voor de in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening bij betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, middelen en methoden, en indien wordt voldaan aan de aldaar gestelde aanvullende voorschriften.

Ten vierde blijft de zorgplicht, zoals bepaald in artikel 11.27 (Bal) onverminderd van kracht met het toepassen van de hierboven benoemde aangewezen vergunning-vrije activiteit.

Indien bovengenoemde voor ruimtelijke ingrepen vrijgestelde soorten voorkomen binnen een plangebied of buiten een plangebied, maar binnen de invloedssfeer van een planvoornemen, is een vergunning voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 11.27 Bal

Onder de Ow zijn twee vormen van zorgplicht benoemd; een algemene zorgplicht en een specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht houdt in dat overheden, bedrijven en burgers allen verantwoordelijk zijn voor de leefomgeving.

Wanneer sprake is van specifieke rijksregels, bijvoorbeeld in het geval van ruimtelijke ingrepen wordt deze algemene zorgplicht vervangen door een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). In deze specifieke zorgplicht wordt benoemd dat een handeling onder deze specifieke zorgplicht valt als de persoon die de handeling uitvoert weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook het nalaten van een handeling kan onder deze specifieke zorgplicht vallen. De specifieke zorgplicht voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen kan worden opgedeeld in drie stappen voor de persoon die de handeling uitvoert. Deze persoon is verplicht;

- a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Wanneer ruimtelijke ingrepen betrekking hebben op een rijksmonument of werelderfgoed zijn opties b en c niet aan de orde.

Ow Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS), Natura 2000-gebieden en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

NatuurNetwerk Nederland

Strikt genomen valt slechts een deel van het NNN onder de Omgevingswet aangezien dit deels bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk. In artikel 7.8 Bkl zijn instructieregels opgenomen voor de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Deze wezenlijke kenmerken en waarden worden provinciaal vastgesteld conform artikel 7.7 van het Bkl.

Ook het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in de Omgevingswet. In artikel 7.8 Bkl wordt beschreven dat de regels, die worden opgesteld door de provincies verzekeren dat in ieder geval de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het NatuurNetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijft.

Natura 2000-gebieden

Indien werkzaamheden worden uitgevoerd die invloed hebben op een Natura2000-gebied moet onderscheid worden gemaakt tussen een Natura2000-activiteit en een andere type activiteit. Een natura2000-activiteit wordt in artikel 1.1 van de omgevingswet gedefinieerd als een “activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura2000-gebied.” Tenzij sprake is van een vergunningsvrij geval dient voor deze activiteiten een voortoets te worden uitgevoerd.

Hoewel voor andere typen activiteiten of voor vergunningsvrije activiteit geen vergunningsplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Onder de Omgevingswet wordt het Programma stikstofreductie en natuurverbetering, welke tevens onderdeel was van de voormalige Wet natuurbescherming voortgezet. Beleidsregels met betrekking tot intern en extern salderen blijven voorlopig onveranderd. Zo vindt vergunningverlening voor natura2000-activiteiten met stikstofdepositie plaats aan de hand van stikstofdepositieruimte in AERIUS register.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Zowel de staat als provincies kunnen op basis van artikel 2.44 van de Omgevingswet bijzondere natuurgebieden en in het geval van provincies bijzondere landschappen aanwijzen. In het geval van bijzondere nationale natuurgebieden kunnen deze worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura2000-gebied. In het geval van bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen hanteert de betreffende provincie hierin eigen juridische bescherming. Zo is in sommige provincies een zogenaamde ‘nee, tenzij’-principe van kracht, waardoor sprake is van juridisch beschermingsregime naast het NNN en Natura2000.

Ow Houtopstanden

In Afdeling 11.3 Bal zijn de regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen opgenomen. Het vellen van (een deel van) houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en een herplantplicht (art 11.129 Bal). Deze bescherming geldt alleen voor houtopstanden vanaf 10 are en bomenrijen met meer dan 20 bomen, buiten een zogenaamde 'bebouwingscontour houtkap'. Deze moet worden aangewezen in een omgevingsplan en is hierin terug te vinden. Indien dit niet het geval is, kan een voorloper, zoals de bebouwde kom Wet natuurbescherming of Boswet worden geraadpleegd.

Als uitbreiding hierop is tevens een specifieke zorgplicht van kracht voor het vellen van houtopstanden, het herplanten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gedaan (art 11.116 Bal). Deze specifieke zorgplicht stelt dat degene die vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in hout uitvoert of in het bezit is van hout verplicht is om nadelige gevolgen op natuurbescherming, instandhouding areaal houtopstanden in Nederland en de bescherming van landschappelijke waarden achterwege te laten, tenzij dit niet redelijkerwijs kan worden gevegd. Indien hier sprake van is, dienen negatieve effecten zoveel mogelijk te worden beperkt en/of ongedaan te worden gemaakt.

Aan deze wetgeving zijn enkele uitzonderingen, naast de reeds genoemde uitzonderingen. Zo zijn houtopstanden op erven of in tuinen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen niet ouder dan 20 jaar, kweekgoed, uit populieren of wilgen bestaande wegbeplanting, beplanting langs waterwegen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden, dunningen en beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor de productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/beplantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013 uitgezonderd.